

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМ СОЦІОЛОГІЇ У ТВОРАХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

Сачок М., студентка групи Юм-72

У нашому житті все взаємопов'язано і зв'язок цей не даремний, тому що як людину можна відокремити від суспільства. Звісно, якщо б кожна особа прагнула бути в цьому житті самим собі парламентом, то, ймовірно, що і суспільства б не існувало за відсутності моральних і етичних норм, а як небанально, то світ перетворився б на хаос.

Дивлячись крізь призму століть можна зрозуміти, що поняття суспільства включає в себе певні особливості на конкретному етапі розвитку людства, до того ж дуже важливим для ефективного підйому або навпаки занепаду соціуму мають економічні, політичні, духовні, демографічні та інші аспекти. Кожне суспільство мало індивідуальні проблеми, які стали тими журливими нотами у віддзеркаленні життя усіх людей. І досить яскраво у творах письменників можна прослідкувати риси того чи іншого соціуму, пізнати свідомість окремих індивідів, зрозуміти їх прагнення і надії на покращення життя.

Звернемося до української літератури і розглянемо цікаву для нас у цьому плані інформацію про людину і суспільство. Так, наприклад, У романі Валер'яна Підмогильного «Місто» перед нами розкривається провінціал, який пройшовши нелегкий шлях, намагався підкорити місто собі і своїм невгамовним потребам. Автор на початку твору приводить слова з Талмуда, Трактату Авот, які виразно характеризують головного героя: «Шість прикмет має людина: трьома подібна вона на тварину, а трьома на янгола: як тварина – людина їсть і п'є, як тварина – вона множитья і як тварина – викидає; як янгол – вона має розум, як янгол – ходить просто і як янгол священною мовою розмовляє.». Головний персонаж, Степан Радченко, спершу ненавидить місто, воно його лякає, приголомшує, мешканці викликають огиду і ненависть. Вчорашній селяк, вибиваючись із сил, час від часу знаходячись на грані катастрофи, принижень, усвідомлення, що міський світ складається з далеко не кращих, а часто гірших, ніж він людей, прагне будь якою ціною відвоювати місце під сонцем. І розуміючи те, що «Життя – це широкомовна, галаслива лотерея з барвистими афішами, запаморочливими плакатами й

досконалою рекламою, що провіщає надзвичайні виграші, делікатно замовчуючи, що на один щасливий квиток припадають тисячі порожніх тонісінських квитків і брати участь у тиражі можна тільки раз», - він сподівається що цей квиток достанеться саме йому. Так воно і сталося, але цю людину не можна назвати тією необхідною, і дорогою часткою суспільства, побудованого на високих моральних цінностях і нормах, тому що не може бути ніякої єдності з пихатих, егоїстичних, зверхніх людей, які не можуть скласти собі ціни.

Яскравою сторінкою змалювання суспільних проблем, ми бачимо у повісті «Fata morgana» Михайла Коцюбинського, де селяни страждали від обезземелення, вони, ніби леліяли ті мізерні наділи землі, які ще мали, і, незважаючи на затьмарене «темними хмарами» життя, вони продовжували сподіватись на краще, що є особливістю багатьох суспільств. М.Коцюбинський писав: « Усі живуть надіями, кожен своєю, а життя йде й не оправдовує тих надій...».

Соціологія сім'ї широко розкривається перед нами у повісті Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я», де автор змальовує життя родини Омелька Кайдаша, письменник сміється крізь сльози. Він показує як родина, змушена пристосовуватися до нових суспільно-історичних умов, не витримує жорсткої конкуренції між членами сім'ї, адже кожен тягне ковдру на себе, руйнуючи, закладені віковічні цінності родинного вогнища, єдності, взаємодопомоги, порозуміння. Але, чи варто, через соціально зумовлені конфлікти, в основі яких лежить приватна власність на землю та на засоби її обробітку руйнувати сім'ю, призводити до ганебних стосунків між рідними? Тому, слід зауважити, що автор недаремно зобразив стосунки між родичами з негативної сторони, адже це дуже часто віддзеркалюється і у сім'ях сьогодення, він допоміг глибше усвідомити світ жалюгідних людських взаємин, де гаснуть кращі якості, почуття людей.

Чомусь дуже рідко ми замислюємося над покращенням нашого суспільства, все звертаємо на владу, на якісь інші чинники, які дійсно псують життя, але з упевненістю можна зауважити, що велику роль відіграють самі люди, які є або самолюбивими і корисливими або ж просто байдужими, або мають велике прагнення до процвітання сім'ї, товариських стосунків, відносин у суспільстві. О.Блок писав: «Тільки політ і поривання, ото ж лети і поривайся – інакше на всіх шляхах загибель.».

Наук. кер. – Сахно П.І., викл.